

4. Surmin Yu. P. Maisternia vchenoho: pidruchnyk dlia naukovtsia / Surmin Yu. P. – K.: NMTs “Konsortsium z udoskonalennia menedzhmentu osvity v Ukraini”, 2006. – 302 s.
5. Bataroev K. B. Analogii i modeli v poznanii / K. B. Bataroev. – Novosibirsk: Nauka, 1981. – 320 s.
6. Savchenko O.Ya. Dydaktyka pochatkovoї shkoly: pidruch. dlia stud. ped. fak. / Savchenko O.Ya. – K.: Heneza, 1999. – 368 s.
7. Kushnir V. A. Modeliuvannia protsesu vykonannia proektu v umovakh vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii / Kushnir V. A. // Matematika v ridnii shkoli. – 2015. – # 4. – S. 39 – 44.
8. Ziaziun I.A. Krasa pedahohichnoi dii: Navchalnyi posibnyk / Ziaziun I.A., Sahach H.M. – K.: Ukrainsko-finskyi instytut menedzhmentu i biznesu, 1997. – 302 s.
9. Kuzmina N. V. Metody sistemnogo pedagogicheskogo issledovaniya / Kuzmina N.V.– L.: Izd-vo LGU, 1980.– 172 s.

УДК 373.3/5.015.31:[78:7]

DOI 10.31652/2415-7872-2019-59-64-70

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОГО ПРОСТОРУ ШКОЛИ

Р. О. Добровольська

Професійно-особистісне становлення вчителя музичного мистецтва, його готовність до педагогічної музично-творчої діяльності виражається в досягненні оптимального рівня розвитку особистісних якостей, професійних, музичних і психолого-педагогічних знань, умінь, навичок. Рівень якості професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти залежить від таких характеристик, як початковий стан музично-педагогічної підготовки студента та її педагогічної спрямованості; зміст підготовки вчителя музичного мистецтва, який переосмислено з погляду збільшення особистісного освітнього продукту і розвитку професійно значущих якостей; педагогічне проектування на рівні управління системою професійної підготовки і на рівні конкретної особистісно-розвивальної ситуації (становлення траєкторії професійно-особистісного розвитку фахівця), яке визначає здатність ефективного використання засобів навчання в ЗВО, що дозволяють не тільки ознайомити студентів із науковими, технічними та технологічними досягненнями в галузі засобів навчання, а й наповнити новим змістом найважливіший дидактичний принцип навчання – принцип наочності, сприяти впровадженню педагогічних технологій, розвитку творчої активності та самостійності студентів.

Ключові слова: педагогічні умови, музично-педагогічне проектування, музично-естетичний простір, освітній процес, вчитель музичного мистецтва, інтеграція, проектна діяльність.

USE OF THE TECHNOLOGY OF MUSICAL-PEDAGOGICAL DESIGNING IN A FORMING OF THE READINESS OF THE MUSICAL ART FUTURE TEACHER TO ORGANIZE THE MUSICAL-AESTHETIC SPACE OF THE SCHOOL

R. Dobrovolska

Professional-personal formation of a musical art teacher, his readiness for pedagogical musical and creative activity is expressed in achieving the optimum level of development of personal qualities, professional, musical and psychological-pedagogical knowledge and skills. The level of professional training of future music teachers to organize the musical-aesthetic space of general secondary education institutions depends on such characteristics as the initial state of musical-pedagogical preparation of the student and its pedagogical orientation; the content of the preparation of a teacher of music art, which is rethought in terms of enhancing one's personal educational product and developing professionally significant qualities; pedagogical designing at the level of management of the system of vocational training and at the level of a specific personal development situation (formation of the trajectory of professional and personal development of a specialist), which determines the ability of effective use of training tools in ZVO, which allows not only to acquaint students with scientific, technical and technological achievements in the field of education, but also with new content, the most important didactic principle of teaching – the principle of clarity, to promote the introduction of pedagogical technologies, development of creative activity and independence of the students.

Keywords: pedagogical conditions, musical-pedagogical design, musical-aesthetic space, educational process, teacher of music art, integration, project activity.

Трансформація підходів до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва зумовлена необхідністю формування цілого спектру професійних компетенцій, адекватних сучасним реаліям

суспільного розвитку. Одним з ефективних напрямів роботи зі студентами є проектна діяльність. Завдяки врахуванню специфіки художнього середовища та фахових дисциплін проектна діяльність студентів – майбутніх учителів музичного мистецтва набуває ознак художності. У процесі художньо-проектної діяльності формуються відповідні художньо-проектні вміння, завдяки яким майбутній учитель музичного мистецтва не тільки інтегрує зміст мистецьких дисциплін, а й розвиває особистісні якості, такі як гнучкість мислення, готовність діяти в умовах постійних змін, мобільність, організованість, творчий потенціал, самостійність прийняття рішень тощо. Саме тому професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва вимагає визначення основних методичних підходів щодо побудови процесу використання технологій музично-педагогічного проектування як засобу формування готовності до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти [12, с. 146].

Як зазначає президент академії НАПН України В. Кремень, «якість освіти визначається як освіта, що забезпечує розвиток особистості, здатної на відповіді, адекватні викликам часу». Науковець визначає параметри якісної освіти в контексті цивілізаційних змін: володіння ключовими (загальними і спеціальними) компетентностями у відповідній галузі (насамперед, із предмету викладання, психології особистості, методики навчання і світоглядно-філософської підготовки) і здатність їх ефективно поповнювати й творчо застосовувати; сформованість потреби в постійному саморозвитку, безперервному навчанні протягом життя; сформованість прогресивних і перспективних цінностей та життєвих пріоритетів, самостійності і самодостатності, відкритість інноваціям, спроможність до передбачення і проектування свого майбутнього [10, с. 5-6].

Під проектною діяльністю мається на увазі цілеспрямовано організована робота творчих груп педагогів, школярів, їхніх батьків, а також студентів педагогічних ЗВО щодо розв'язання однієї з актуальних соціальних або навчальних проблем [13]. Навчальний проект становить форму організації спільної діяльності викладача і студентів, вчителя й учнів, в якій реалізується певна послідовність запланованих дій, спрямована на досягнення поставленої мети. Метою реалізації проекту є, як правило, розв'язання конкретної, значущої проблеми. Результат проектною діяльністю оформлюється у вигляді кінцевого продукту, і передбачає його обов'язковий захист, демонстрацію або презентацію.

Науковці О. Пехота, А. Кіктенко, О. Любарська [13] активно використовують поняття "навчальне проектування", "проектна технологія", "метод проектів". На думку дидактів, у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу актуальним є використання *технології проектування*, що "передбачає розв'язання учнем або групою учнів якої-небудь проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з другого – інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, творчості" [13, с. 150]. Автори наголошують, що результати виконання проектів повинні бути "відчутними": якщо розв'язувалася теоретична проблема, то має бути знайдено її конкретне вирішення, якщо практична – певний результат, готовий до впровадження.

А. Пуліна [14] вважає розробку проекту *методом навчання*, що заснований на постановці соціально вагомої мети та її практичному досягненні. "На відміну від проектування, проект як метод не пов'язаний із конкретним змістом і може бути використаний у вивченні будь-якого предмета, а також міжпредметного курсу" [14, с. 140].

Аналізуючи зміст компетентнісного потенціалу навчальної проектною діяльністю, І. Єрмаков [7] використовує поняття "проектний підхід до освіти", "проектне навчання", "проектна діяльність", "проектний метод у компетентнісно спрямованій освіті". Останнє з них він трактує як "інструмент, який створює унікальні передумови для розвитку ключових компетенцій (соціальних, полікультурних, інформаційних, комунікативних тощо) і самостійності учня в осягненні нового, що стимулює його природну допитливість і творчий потенціал" [7, с. 13].

І. Колесникова, М. Горчакова-Сибірська, розглядаючи методологічні і теоретичні основи проектування в освітній галузі, також послуговуються поняттями "проект", "навчальний проект", "проектнування", "проектна діяльність" [7]. Важливим, на нашу думку, є визначення науковцями *принципів проектною діяльності*: покерованості, унормованості, продуктивності та саморозвитку. Дослідниками визначено також основні *функції проектною діяльності* – дослідницька, аналітична, прогностична, перетворювальна, унормувальна, конструктивна.

Проектна методика відрізняється кооперативним характером виконання завдань під час роботи над проектом. Діяльність, що здійснюється, є, за своєю суттю, креативною й орієнтованою на особистість студента. Вона передбачає високий рівень індивідуальної та колективної відповідальності за виконання кожного завдання з розроблення проекту. Спільна робота групи студентів над проектом невіддільна від їх активної комунікативної взаємодії. Проектна методика є однією з форм організації дослідницької пізнавальної діяльності, в якій студенти займають активну суб'єктну позицію [3]. Тема проекту може бути пов'язана з однією предметною сферою чи носити міждисциплінарний характер. Під час підбору теми проекту викладач має орієнтуватися на інтереси і потреби студентів, їхні можливості й особисту

значимість майбутньої роботи, практичну значущість результату роботи над проектом. Виконаний проект може бути представлений у найрізноманітніших формах: стаття, рекомендації, альбом, колаж і багато інших. Різноманітні і форми презентації проекту: доповідь, конференція, конкурс, свято, вистава, концерт. Головним результатом роботи над проектом будуть актуалізація наявних і придбання нових знань, навичок та вмінь і їх творче застосування в нових умовах [8, с. 48].

Навчальна проектна діяльність має на меті розв'язання студентом або групою студентів певної проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань, умінь із різних галузей науки, техніки, технологій:

- конструктивна і продуктивна діяльність особистості, спрямована на розв'язання життєво-значущої проблеми, досягнення кінцевого результату в цілепокладанні, плануванні та здійсненні проекту;
- самостійна навчальна діяльність студентів на основі особистісного вибору щодо пізнавальних або практичних завдань у нестандартних ситуаціях;
- навчально-виробничий експеримент, що пов'язує дві сторони процесу пізнання. З одного боку, воно є методом навчання, з іншого – засобом практичного застосування засвоєних знань і вмінь;
- інтегративний вид діяльності, що синтезує елементи ігрової, пізнавальної, ціннісно-орієнтаційної, перетворювальної, навчальної, комунікативної, а головне – творчої діяльності;
- під час проектної діяльності проявляється раціональне сполучення теоретичних знань і практичних дій під час вирішення конкретної проблеми, використовується сукупність проблемних, дослідницьких, практичних методів роботи, за своєю сутністю завжди творчих тощо.

Проектуючи музично-естетичний простір закладу загальної середньої освіти, вчитель музичного мистецтва визначає своє місце і свою поведінку в цьому просторі, оскільки, працюючи з іншою особистістю, він разом з тим працює і над самим собою. У педагогічному проектуванні, так чи інакше, враховуються особистісні можливості й особливості вчителя, які знаходять відображення в етичній та естетичній позиції педагога. Продукти педагогічного проектування мають яскраво виражений авторський характер. Джерелом виникнення авторських проектів є потреба відновити гармонію за допомогою проекту як всередині освітнього процесу, так і між освітнім процесом і соціумом, що зазнає кардинальних змін. Проектний задум виникає не лише як відповідь на проблему, а й, у значній мірі, як передбачення можливого розвитку потреб суспільства.

Впровадження проектної діяльності в освітній процес набуло актуальності на сучасному етапі розвитку професійної освіти. Проектування розглядається як особливий вид інтелектуальної діяльності, котра зорієнтована не лише на здобуття фахових знань, а й на їх творче практичне застосування. Інтеграція інформаційного, технологічного й змістового компонентів художньо-творчого проекту передбачає колективну діяльність студентів, що сприяє формуванню їхніх особистісних якостей (емпатійності, толерантності, рефлексивності, творчості), набуттю навичок етичного спілкування, вмінь працювати в колективі, розв'язувати професійні завдання, висловлювати власні міркування й судження, аналізувати й оцінювати результати своєї роботи й інших учасників проекту [4].

Використання в професійно-освітньому процесі базової проектно-дослідницької технології передбачає включення багатьох відомих методів і способів активного навчання: метод проектів, метод занурення, «мозкова атака», метод збирання й оброблення інформації, аналіз довідкових і літературних джерел, дослідний, проблемний методи, пошуковий експеримент, дослідна робота, ділові та рольові ігри й ін. Вбираючи в себе переваги різних методів, проектно-дослідницька технологія дозволяє оцінити продукт діяльності з позиції філософії теорії емерджентності, відповідно до якої «сума є більшою за суму доданків, що входять до неї». Провідними ідеями проектно-дослідницької технології є:

- перехід традиційного освітнього процесу в особистісно орієнтований із тим, щоб знання студентів виявилися не самоціллю, а засобом розвитку особистості;
- переосмислення змісту освіти з вербального подання на діяльність студентів, їх переживання і ставлення до досліджуваного;
- студент і викладач – суб'єкти педагогічної системи професійно-особистісного становлення вчителя музичного мистецтва.

Проектна діяльність передбачає поетапну дослідно-пошукову роботу студентів: визначення теми художнього проекту, її актуальності, мети, завдань; добір відповідного художнього матеріалу; обговорення й складання драматургічного плану; вивчення художніх творів; реалізація творчого задуму, обговорення, підбиття підсумків. Метод художніх проектів передбачає інтеграцію різних знань (загально-художніх, музично-теоретичних, художньо-виконавських тощо) для розв'язання однієї проблеми, володіння достатнім знанневим обсягом, художньо-інтерпретаційними, творчо-прогнозувальними та комунікативними вміннями, надає можливість засвоїти нові способи художнього спілкування, що набувають особливої значущості в соціокультурному середовищі [4].

Підвищений інтерес до проблеми використання методу проектів зумовлений тим, що він дозволяє органічно інтегрувати знання студентів з різних предметних сфер під час розв'язання конкретного завдання, дає можливість застосовувати одержані знання на практиці, генеруючи під час цього нові ідеї. Популярність методу проектів нині зумовлена й тим, що в силу своєї дидактичної сутності він дозволяє частково розв'язувати завдання з розвитку творчих можливостей студентів, умінь самостійно конструювати свої знання та застосовувати їх для вирішення пізнавальних і практичних завдань, орієнтуватися в способах створення музично-естетичного простору закладу загальної середньої освіти, аналізувати одержану інформацію.

Метод проектів як один із засобів навчання дозволяє викладачеві поєднати знання того, хто навчається, з вже існуючим практичним досвідом, вміннями їх реалізації на практиці відповідно до особистісно-професійних інтересів студентів [16]. Він дозволяє не тільки засвоювати предметний зміст професійної підготовки, а й формувати особистісні якості майбутніх учителів музичного мистецтва.

Найбільш поширеними формами організації проектної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва є групова і колективна, монопредметна і метапредметна. Ці форми роботи розвивають у студентів не лише комунікативні навички та вміння співпраці в спільній діяльності, а й індивідуальні здібності. В межах проектної діяльності можливе формування різних універсальних навчальних дій, регламентованих державним стандартом. Програма формування універсальних навчальних дій містить кілька блоків: особистісний, регулятивний, пізнавальний, комунікативний. Під час аналізу кожного блоку можна побачити, як через проектну діяльність відбувається засвоєння знань студентами. Пошук необхідної інформації для проекту, робота з сучасними інформаційними засобами (навчальна і додаткова література, ресурси Інтернету) розвиває пізнавальні універсальні дії студентів. Аналіз текстів сприяє розвитку аналітичних дій: підведення підсумків, побудова суджень і доказів висунутої в проекті гіпотези. Універсальні навчальні дії мають сприяти розвитку в майбутніх учителів музичного мистецтва вміння пізнавального спрямування через прояв допитливості, ініціативи.

Варто зауважити, що формування професійної готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва повинно відбуватися в активному творчому середовищі, важливою складовою якого виступає систематичне використання найбільш ефективних поєднань різноманітних типів і видів самостійних творчих завдань [5, с. 175], виконання яких забезпечить накопичення мистецького досвіду.

Важливою метою професійної підготовки студентів-майбутніх учителів музичного мистецтва є набуття вмінь використання засобів ІКТ з метою вирішення завдань створення музично-естетичного простору загальноосвітньої школи. Формування готовності студентів до майбутньої професійної діяльності засобами ІКТ дозволяє підвищити змістовну ємність та ефективність навчальних занять зі студентами завдяки вдосконаленню традиційних змістовних рішень і використанню інноваційних форм, засобів і методів навчання, що відбувається в освітньо-інформаційному середовищі ЗВО на основі інтеграції інформаційних і комунікаційних технологій в освітньому процесі. Під час реалізації завдань цього процесу відбувається формування таких груп узагальнених інформаційних умінь, що дозволяють майбутньому вчителю музичного мистецтва проводити інтегровані заняття з фаху із застосуванням ІКТ; проводити позаурочні заняття з використанням методу проектів, результатом яких буде, до прикладу, створення веб-сторінок, мультимедійних презентацій; застосовувати комп'ютери з метою діагностування характеру і рівня засвоєння учнями навчального матеріалу, обробки й аналізу одержаних результатів; змінювати (за необхідності) логіку і спосіб викладу матеріалу; накопичувати, обробляти і використовувати цікаву інформацію у музично-естетичному просторі загальноосвітньої школи [6, с. 33-34].

Уміння здійснювати проектну діяльність пов'язані з розробкою та втіленням проектів, що відбувається завдяки ефективному використанню ІКТ. У контексті нашого дослідження набуття організаційно-конструктивних умінь майбутніми вчителями музичного мистецтва полягає в умінні планувати етапи роботи над художньо-творчим заходом, враховуючи відведений час на підготовку; встановлювати взаємозв'язки між різними видами музичної діяльності та мистецькою інтеграцією; добирати відповідний репертуар заходу, використовуючи художні засоби виразності певних видів мистецтв; проводити репетиції, працювати з учасниками заходу; добирати відповідні методи і прийоми для успішного виконання поставленого завдання; доцільно підключати засоби ІКТ на різних етапах створення проекту [2, с. 179-180].

Проектна діяльність майбутніх учителів музичного мистецтва має свою особливість, зумовлену специфікою фахових дисциплін. Саме тому варто розглянути, за якими напрямками доцільно застосовувати метод проекту. Визначимо такі: інтелектуальне й інформаційне забезпечення музично-виконавського та художнього-інтерпретаційного процесу; методичне забезпечення художньо-інтерпретаційного процесу; подальше практично-педагогічне застосування фахового мистецького матеріалу, що вивчається та виконується під час навчання; художньо-ціннісна інтерпретація творів мистецтва та їх змістове наповнення; самостійність творчого розвитку в проекції успіху власної педагогічної діяльності [11, с. 65].

Кожний з учасників проектної діяльності робить свій внесок у загальну справу, розвиває навички співпраці, а також ІКТ-компетентність або ІКТ-грамотність. Студенти ЗВО мають можливість активно

брати участь в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти, надавати необхідну підтримку учням, їхнім батькам і самому вчителю. В процесі проектної діяльності майбутні вчителі вдосконалює свої знання, вміння та навички, необхідні для практичної діяльності, відбувається розвиток професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Для реалізації мережевої проектної діяльності використовуються такі сервіси Google, як Google-документ. З їх допомогою можна готувати спільні текстові документи, таблиці, презентації. Студенти, створюючи проект, мають можливість редагувати і працювати над ним колективно, кожний у себе вдома в зручному для себе темпі і в зручний час. Під час навчально-професійної взаємодії студенти під керівництвом викладача виконують колективні та індивідуальні міждисциплінарні навчально-методичні проекти.

Український науковець О. Коберник акцентує увагу на тому, що проектування передбачає в ідеальній формі результати як матеріально-практичної, так і духовної діяльності, тобто це здобутки як для зовнішнього, так і внутрішнього світу людини. Це твердження є правомірним для будь-якої діяльності в соціальній сфері, в тому числі педагогічної [9, с. 3]. Спираючись на висновки науковця, варто відзначити, що саме вплив на духовний і внутрішній світ людини засобами мистецтва має бути в прерогативі під час використання проектної методики в мистецькій освіті.

Усе це вимагає від студента музично-теоретичної грамотності як основної умови художньо-проектної діяльності. Для вмотивованого використання потенціалу художніх образів мистецтва в проектній діяльності майбутній учитель музичного мистецтва має усвідомлювати його значення для цілісного інтелектуально-духовного розвитку особистості. Причому цей вплив насамперед підвищує рівень самого студента, що в перспективі спонукає його до використання художньо-проектної діяльності на практиці з учнями [11, с. 47-48].

Оскільки фахова компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва залежить від сфери діяльності, пов'язаної з мистецтвом і художнім середовищем навчання, актуальності набуває проблема формування художньо-проектних умінь. Однак, метод проектів у мистецькій освіті застосовується в основному на практиці під час проведення уроків музичного мистецтва. Застосування цього методу у фаховій підготовці студентів музично-педагогічних факультетів недостатньо досліджене. Зокрема, потребує обґрунтування як сутність поняття «художньо-проектні вміння», так і компонентна структура формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва під час вивчення фахових дисциплін [11, с. 55].

Кооперативно-діяльнісний підхід до формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів складається з двох компонентів, кожен з яких має свої функції. Кооперативний компонент розглядає формування художньо-проектних умінь через співробітництво, співпрацю, певну форму організації проектної діяльності, за якою група студентів спільно бере участь у здійсненні творчого задуму, або кожен, виконуючи свій окремий задум, потім об'єднується з іншими. Діяльнісний компонент розглядає формування художньо-проектних умінь як засіб особистісного і творчого розвитку студентів. Р. Савченко зазначає, що реалізація функцій педагогічної діяльності в умовах кооперативно-діялісного підходу вимагає переосмислення та розроблення нових принципів планування й організації цілісного освітнього процесу на основі суб'єкт-суб'єктної взаємодії [15].

Кожна дисципліна має свої особливості предмету та методів освоєння, розуміння. Використання методу проектування під час викладання музично-історичних, музично-теоретичних, методичних дисциплін спирається на закони емоційно-пізнавальної драматургії, яка вибудовується і проектується заздалегідь. Викладання виконавських дисциплін передбачає ситуативне проектування за результатами діагностики виконавської підготовленості студентів. Проектування технологій щодо практичного використання набутих знань у практичних діях у контексті майбутньої професійної діяльності вимагає різних видів контексту, зокрема художньо-педагогічного через моделювання квазіпрофесійних ситуацій, які імітують педагогічні ситуації діяльності вчителя музичного мистецтва.

Робота над проектом, як правило, виходить за межі заняття, що свідчить про оптимальність позааудиторної форми організації проектної діяльності студентів для створення зв'язку між навчальним матеріалом заняття, особистими їхніми запитами (навчального, пізнавального, ужиткового характеру) та навколишнім середовищем. Це створює сприятливі умови для успішної реалізації особистісно зорієнтованого, компетентнісного, діялісного підходів до навчання.

Продуктивна діяльність дає можливість студентам доторкнутися до реального дорослого життя. На думку Н. Абашиної, це і є «кульмінацією будь-якого проекту, логічним завершенням якого є презентація й об'єктивна оцінка проведеної роботи та досягнутих результатів» [1, с. 258]. Презентація та захист проектів перед незалежною аудиторією, що не брала участі в акціях, є важливим, відповідальним і хвилюючим етапом, адже постає необхідність оцінювання проекту її учасниками та співставлення оцінки з думкою спостерігачів. До того ж, здійснення ефективної презентації залежить від рівня сформованості дизайнерських, ораторських та акторських навичок. Підведення підсумків проекту та всього процесу його реалізації є невід'ємним освітнім

етапом, під час якого дуже важливо належним чином акцентувати успіхи та недоліки проведеного дослідження [8, с. 24].

Спільна діяльність студентів у пізнанні, засвоєнні навчального матеріалу означає, що кожен робить свій особистий індивідуальний внесок у цей процес, відбувається обмін знаннями, ідеями, способами діяльності. Причому відбувається це в атмосфері доброзичливості та взаємної підтримки, що дозволяє не лише одержувати нові знання, а й розвиває саму пізнавальну діяльність, піднімає її на вищий рівень кооперації і співпраці [6, с. 58].

Отже, поетапне впровадження в освітній процес університету технології музично-педагогічного проектування сприяє формуванню позитивної мотивації студентів-майбутніх учителів музичного мистецтва до оволодіння фаховими знаннями, активізує особистісний потенціал тих, хто навчається, дозволяє підтримати їх ініціативність; забезпечує можливість самостійного вибору змісту і способів виконання проекту, забезпечує створення ситуації успіху в творчій діяльності. Проектний метод дозволяє гармонізувати процес і результат творчого розвитку майбутніх учителів музичного мистецтва, що знаходить відображення в їх діяльності з організації музично-естетичного простору загальноосвітньої школи.

Література

1. Абашина Н. С. Розвиток ключових життєвих компетенцій через метод проектів / Керівник авторського колективу – директор ліцею міжнародних відносин № 51 С. М. Шевцова. Науковий керівник і редактор – канд. істор. наук І. Г. Єрмаков // Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: Практико-зорієнтований збірник. – К. : «Департамент», 2003. – С. 257-258.
2. Гаврилюк О. А. Формування професійної готовності майбутніх учителів музики у педагогічних коледжах до художньо-творчої діяльності: дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / О.А. Гаврилюк. – Вінниця, 2019. – 294 с.
3. Галузяк В. М. Підготовка майбутніх учителів у контексті особистісно зорієнтованого підходу / В. М. Галузяк // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія: «Педагогіка і психологія». Випуск 42. Частина 2. – Вінниця, 2014. – С. 162-169.
4. Горбенко О. Б. Метод художньо-творчих проектів у формуванні музично-виконавської компетентності майбутнього вчителя музики. URL : http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_56/54.pdf.
5. Гуревич Р. С. Підготовка майбутніх учителів в освітньо-інформаційному середовищі закладів вищої освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій : [монографія] / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, В. М. Бойчук, Г. Б. Гордійчук, Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський, Н. Р. Опущко, О. В. Шестопад ; за ред. академіка НАПН України Р. С. Гуревича. – Вінниця : ТОВ Фірма „Планер”, 2019. – 564 с.
6. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології у підготовці майбутніх учителів / Р. С. Гуревич, О. М. Скупий // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 21 / Редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2009. – С. 33-36.
7. Єрмаков І. Компетентнісний потенціал проектної діяльності / І. Г. Єрмаков // Проектна діяльність у школі / упорядн. Голубенко. – К. : Шкільний світ, 2006. – С. 5-18.
8. Задерей О. А. Метод проектної технології та його застосування на заняттях української мови та літератури / О. А. Задерей. Електронний ресурс. – Доступ до ресурсу : <https://olgazaderey.nethouse.ua>static>doc>.
9. Коберник О. М. Урок трудового навчання в умовах проектно-технологічної системи / О. М. Коберник // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2006. – № 1. – С. 2-5.
10. Кремень В. Г. Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін / В. Г. Кремень // Педагогіка і психологія. – 2014. – № 4. – С. 5-10.
11. Лі Цзяці. Методика формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики в процесі вивчення фахових дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання / Цзяці Лі. – Одеса, 2018. – 244 с.
12. Лі Цзяці. Характеристика основних підходів та принципів до формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва / Лі Цзяці // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. праць. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – Вип. 22 (27). – Ч. 2. – С. 145-152.
13. Освітні технології: науково-методичний посібник / О. Пехота, А. Кіктенко, О. Любарська ; за заг. ред. О. Пехоти. – К. : А. С. К., 2001. – 489 с.
14. Пулина А. А. Метод проектов в практике современного учителя : монография / А. А. Пулина. – Симферополь : Ната, 2007. – 242 с.
15. Савченко Р. А. Кооперативно-діяльнісний підхід: сутність і реалізація у формуванні музично-педагогічної компетентності педагогів дошкільної освіти / Р. А. Савченко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, проблеми: зб. наук. пр. – № 30. – К.-Вінниця, 2012. – С. 238-244.
16. Холковська І.Л. Технології формування загальнопедагогічної компетентності майбутніх учителів / І.Л. Холковська // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Збірник наук. пр. - Випуск 50. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. – С. 405-409.

References

1. Abashyna N. S. Rozvytok kliuchovykh zhyttievych kompetentsii cherez metod proektiv / Kerivnyk avtorskoho kolektyvu – dyrektor litseiu mizhnarodnykh vidnosyn # 51 S. M. Shevtsova. Naukovyi kerivnyk i redaktor – kand. istor. nauk I. H. Yermakov // Metod proektiv: tradytsii, perspektyvy, zhyttievi rezultaty: Praktyko-zorrientovanyi zbirnyk. – K. : «Departament», 2003. – S. 257-258.
2. Havryliuk O. A. Formuvannya profesiinoi hotovnosti maibutnikh uchyteliv muzyky u pedahohichnykh koledzhakh do khudozhno-tvorchoi diialnosti: dys. ... kand. ped. nauk : [spets.] 13.00.04 «Teoriia i metodyka prof. osvity» / O.A. Havryliuk. – Vinnytsia, 2019. – 294 s.
3. Haluziak V. M. Pidhotovka maibutnikh uchyteliv u konteksti osobystisno zorrientovanoho pidkhotu / V. M. Haluziak // Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni M.Kotsiubynskoho. Serii: «Pedahohika i psykholohiia». Vypusk 42. Chastyna 2. – Vinnytsia, 2014. – S. 162-169.
4. Horbenko O. B. Metod khudozhno-tvorchykh proektiv u formuvanni muzychno-vykonavskoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky. URL : http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_56/54.pdf.
5. Hurevych R. S. Pidhotovka maibutnikh uchyteliv v osvitho-informatsiinomu seredovyschi zakladiv vyshchoi osvity zasobamy informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii : [monohrafiia] / R. S. Hurevych, M. Yu. Kademiia, V. M. Boichuk, H. B. Hordiichuk, L. L. Konoshevskiy, O. L. Konoshevskiy, N. R. Opushko, O. V. Shestopal ; za red. akademika NAPN Ukrainy R. S. Hurevycha. – Vinnytsia : TOV Firma „Planer”, 2019. – 564 s.
6. Hurevych R. S. Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii u pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv / R. S. Hurevych, O. M. Skypyi // Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy // Zb. nauk. pr. – Vyp. 21 / Redkol.: I. A. Ziazun (holova) ta in. – Kyiv-Vinnytsia : TOV firma «Planer», 2009. – S. 33-36.
7. Yermakov I. Kompetentnisnyi potentsial proektnoi diialnosti / I. H. Yermakov // Proektna diialnist u shkoli / uporiadn. Holubenko. – K. : Shkilnyi svit, 2006. – S. 5-18.
8. Zaderei O. A. Metod proektnoi tekhnolohii ta yoho zastosuvannia na zaniattiakh ukrainskoi movy ta literatury / O. A. Zaderei. Elektronnyi resurs. – Dostup do resursu : <https://olgazaderey.nethouse.ua>static>doc>.
9. Kobernyk O. M. Urok trudovoho navchannia v umovakh proektno-tekhnolohichnoi systemy / O. M. Kobernyk // Trudova pidhotovka v zakladakh osvity. – 2006. – # 1. – S. 2-5.
10. Kremen V. H. Problemy yakosti ukrainskoi osvity v konteksti suchasnykh tsyvilizatsiinykh zmin / V. H. Kremen // Pedahohika i psykholohiia. – 2014. – # 4. – S. 5-10.
11. Li Tsziasi. Metodyka formuvannia khudozhno-proektnykh umin maibutnikh uchyteliv muzyky v protsesi vyvchennia fakhovykh dystsyplin : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 – teoriia ta metodyka muzychnoho navchannia / Tsziasi Li. – Odesa, 2018. – 244 s.
12. Li Tsziasi. Kharakterystyka osnovnykh pidkhotiv ta pryntsyipiv do formuvannia khudozhno-proektnykh umin maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva / Li Tsziasi // Naukovyi chasopys Natsionalnogo pedahohichnogo universytetu imeni M. P. Drahomanova. Serii 14 : Teoriia i metodyka mystetskoi osvity : zb. nauk. prats. – K. : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2017. – Vyp. 22 (27). – Ch. 2. – S. 145-152.
13. Osvitni tekhnolohii: naukovy-metodychnyi posibnyk / O. Piekhota, A. Kiktenko, O. Liubarska ; za zah. red. O. Piekhoty. – K. : A. S. K., 2001. – 489 s.
14. Pulyna A. A. Metod proektiv v praktyce sovremennoho uchytelia : monohrafiia / A. A. Pulyna. – Symferopol : Nata, 2007. – 242 s.
15. Savchenko R. A. Kooperatyvno-diiialnisnyi pidkhd: sutnist i realizatsiia u formuvanni muzychno-pedahohichnoi kompetentnosti pedahohiv doshkilnoi osvity/ R. A. Savchenko // Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, problemy: zb. nauk. pr. – # 30. – K.-Vinnytsia, 2012. – S. 238-244.
16. Kholkovska I.L. Tekhnolohii formuvannia zahalnopedahohichnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv / I.L. Kholkovska // Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy: Zbirnyk nauk. pr. - Vypusk 50. – Kyiv-Vinnytsia: TOV firma «Planer», 2018. – S. 405-409.

УДК 37.013:316.77

DOI 10.31652/2415-7872-2019-59-70-76

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ В ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

В. В. Каплінський

У статті окреслено суперечності, що зумовлюють актуальність проблеми, науково обґрунтовано концептуальні засади системи професійного становлення майбутнього вчителя в процесі загальнопедагогічної підготовки в педагогічних університетах. Провідна ідея дослідження ґрунтується на положенні про те, що